

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок Ч. 18. П. ПОВ.
Телефон Редації й Адм.: 221-41
Телефон Друкарні: 229-28
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошто: П. К. О. Львів 304.000.
Банку Чеських Логон.
Прага „Діло“.
Рукописи не повертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою): 3.00 зол.
Чвертьріччя . . . . . 13.00 „
Півріччя . . . . . 25.00 „
Річно . . . . . 50.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛО“ В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Вся большевицька верхівка на послугах японської, німецької й англійської розвідки

СТВЕРДИВ РОЗЕНГОЛЬЦ, РАКОВСЬКИЙ ТА ЗЕЛЕНСЬКИЙ НА МОСКОВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

ШКІДНИК, ТРОЦЬКИСТ І ЯПОНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ АГЕНТ.

У п'ятницю ввечері зізнався перший о. нарком закордонної торгівлі Розенгольц. Він признався, що він шкідник на домагання Німеччини та Японії, експортуючи потрібні тим державам сировину по завижених цінах. Державними грошми підпомагав він троцькістів: 1933 р. дав Троцькому 300.000 рублів, опісля 3 роки по 110.000. Розенгольц вів шкідницьку акцію також проти збройних сил, та проте буде він зізнаватися на тайній розправі.

ПІДГОТОВКА ПЕРЕВОРОТУ.

Під кінець березня 1936. Розенгольц відбув у своєму мешканні нараду з Тугачевським і Крестинським. По арештуванні Пятакова вони сподівались дальших арештувань, тому рішили пригрозити переворот на кінець березня того року, як лиш Тугачевський вернеться з Лондону з горнозаводу. Коли дізналися, що Тугачевський взагалі не поїде до Лондону, відложили переворот на травень. Гамарнік та Горбачов (заступник команданта московської округи) мали опанувати нар. комісаріат внутрішніх справ.

ТРОЦЬКИЙ ДІСТАВ ВІД НІМЕЧЧИНИ 480.000 ДОЛЯРІВ ЗА ШПИГУНСТВО.

На домагання Троцького мав Розенгольц і Крестинський постачати німецьким генералам фон Сектові і Гамарштайнові вістки про совітське військове летунство; зате діставав Троцький від райхсверу 8 років по 60.000 доларів. Крестинський давав Німеччині шпигунські інформації від 1922. до 1930. р., опісля прийшов на його місце Розенгольц.

Крестинський потверджує усі зізнання про нього.

НІМЕЧЧИНА І ПЕРЕВОРОТ У ССР.

Вийжджаючи 1930. р. з Берліна, Крестинський залишив зв'язок з Троцьким Якубовичем і Штерном.

У Москві Крестинський давав німецьким і англійським кореспондентам неприхильні вістки про ССР.

Коли прийшов до влади Гітлер, троцькісти почали робити заходи, щоб дістати німецьку зброю поміч. Тоді викинула концепція полізу ССР. В тому часі рішили змовники здобути вплив на червону армію, тому втягнули до змови Рудзутака і Тугачевського. Зв'язки з Німеччиною мав підтримувати Троцький, з Японією Пятаков і Крестинський.

ГПУ АРЕШТУЄ ЗМОВНИКІВ.

З огляду на арештування Пятакова рішено припинити переворот, не чекаючи на вибух війни, а то ГПУ внарештує всіх троцькістів. На 8 арді совітів Тугачевський був аденерований. Змовники мали видати відозву до населення, стверджуючи, що вони не думають змінювати устрою ССР. Троцький, що тоді був у Норвегії, заапробував план.

До перевороту не дійшло з огляду на арештування Тугачевського та зміни на провідних становищах у армії.

Крестинський заявив, що Тугачевський домагався перед переворотом замаху на Сталіна, Молотова і Ворошилова; мав їх перевести в Гамарнік.

РОЗЕНГОЛЬЦ ХОТІВ САМ УБИТИ СТАЛІНА.

РОЛЯ СОВІТСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ.
Дальше зізнавався Раковський, б. амбасадор у Лондоні: До своїх „поганих злочинів“ признався він з таким запалом, що предсідник товбилаву мусів поводити його до порядку.

Від Троцького дістав він завдання ізолювати Сталіна в європейській опінії та підготувати інтервенцію капіталістичних держав.

1934. р. їздив Раковський до Токіо на міжнародну конференцію Червоного Хреста. Він повів зі собою лист Пятакова до амбасадора в Токіо Юренева, з якого виходило, що

Юренев, Богомолів (амбасадор у Нанкіні) та Сабанін (директор правного департаменту наркомінделу) це активні троцькісти.

Підчас бенкету в Токіо Раковський зобов'язався перед одним визначним японським діячем давати шпигунські інформації Японії.

НА ПОСЛУГАХ БРИТИЙСЬКОЇ РОЗВІДКИ.

В суботу дальше зізнавався Раковський. Двох агентів британської розвідки вимушало на цьому зобов'язання вести розвідку працю для Англії.

Також Троцький працював від 1926. р. для британської розвідки.

Вернувшись 1934. р. зі Сибіру, Раковський знову увійшов у зв'язок з брит. розвідкою. Помогала йому леді Пейдж, що при підтримці британської амбасадри в Москві помагає бідним англійцям у ССР.

АКЦІЯ ПРОТИ ФРАНКО-СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

1927. р., як амбасадор у Парижі, Раковський увійшов на приказ Троцького в контакт з французьким великим промислом, пропонуючи послати Ніколені та Дрефусові концесії в ССР за матеріальну підмогу для троцькістів.

Коли весною 1935. р. Лаваль приїхав до Москви, Раковський не жалів зусиль, щоб не допустити до франко-совітського зближення, остерігаючи французького публіциста Бюра, що це може наразити Францію на війну з Німеччиною.

У ВСЬОМУ ВИНУВАТИЙ ЗЕЛЕНСЬКИЙ.

Опісля зізнавався б. провідник совітського „Центросоюзу“ Зеленський, б. агент царської охрани. Він широко описував саботажі у ділянці прохарчування: приписував заосмотрення у хліб, сипав до масла скло, цвяхи і т. п., саботував постачання соли, яєць, одягу і т. п., щоб викликати невдоволення серед населення. Зеленський намагався представити себе як єдиного винуватця всіх недочетів, що так даються у знаки населенню ССР.

СПРАВА БІВІВСТВА КІРОВА.

Дальше переслухували Ікрамова, секретаря центрального комітету комуністичної партії Узбекистану, Бухарина і Безсонова, радника торговельного представництва ССР в Берліні. В зізнаннях Ікрамова не було жадних нових моментів.

Бухарін заявив, що не брав участі в диверсійній акції та у вбивстві Кірова. Це заперечив також Риков. Але Ягода ствердив, що Бухарін і Риков, як також і він сам були в безпосередньому зв'язку з вбивством Кірова. Прокуратор поставив Бухарінові кілька питань, намагаючись доказати, що Бухарін 1918 р. планував замах на Леніна; Сталіна й Сєрадова, Бухарін цьому заперечив категорично, заявляючи, що була тільки мова про арештування. Прокуратор зажадав показати в цій справі свідків Яковлєву, Осінського, Маніцева, Кареліна і Комарова.

Безсонов заявив, що мав знаємині з Масловим старим есером, який перебуває постійно в Празі. Від нього довідався Безсонов, що „правий троцькістський блок“ фінансують чужі озовидки.

„Каїн Джугашвілі перейшов сам себе...“

Львів, 7 березня 1938.

Здавалося, що після московського „процесу 16-ти“, коли на лавці обвинувачених сиділи Зіновєв, Каменєв, Пятаков, Радєк та інших 14-ти вождів жовтневої революції, що після того процесу, закінченого масакрою всіх підсудних, ніяка совітська несподіванка світа вже не даєтис. Але й несподіванки мають різні ступіні та нема границь для поняття неймовірності. Прийшло арештування та розстріл „мозку червоної армії“: 8-ох найцінніших, найбільш відомих, розсаялюваних і рекламованих генералів, що займали у військовому апараті ССР найвищі, найбільш відповідальні становища: маршал Тухачевський, командант кінської — потім лєнінградської — військової округи Якір, командант білоруської військової округи Уборович, командант воєнної академії Корє, командант кавалерії Прімаков, шеф військового персонального бюро Фельдман, шеф лігн воздушной і газовой оборони („Осоев-ляхіму“) Айхсман, військовий аташе в Японії і Англії Путна; шеф політичного управління червоної армії Гамарнік сам застрілює напередодні репресій проти верхаїни червоної армії. І коли після того надходили вістки про приготування до червоного „монстр-процесів“ у Совітах, то це вже не робило в широкому світі ніякого враження. Час до часу читали тільки люди, що такий то червоний совітський дипломат „відхиланий“, або відмовив послуху своїй державній кляді і віддався під опіку чужинської поліції. Скандальстика з бухарєнським Бутенком, який шев, ніби вбитий фашистами, та після алармів Москви ціло і здорово віднайшовся у Римі, звідки почав греміти проти Москви, радше бавила своїм гротесковим характером, ніж спонукувала до рефлексій над розвалом державного совітського апарату. А всеж, ніякі ці знову висунули совітську тему на перші сторінки всіх часописів світа: судовий процес, який іде саме в Москві, мабуть ще більш мажоричний і ще менш для всього світа зрозумілий, ніж були згадані вище процеси, ніж було самогубство Скринніца і цілого ряду інших старих та заслужених большевиць.

Звіти з московського процесу займають щоденно у газеті надто багато місця, щоб повторювати фактичні подробиці. І мабуть нікого у світі подробиць процесу не цікавлять. Зате нема нічної людини, яка не задавала собі питання: як це можливо?! Як можливо, щоб зрадниками своїх ідей, свого народу, своєї держави, свого режиму були творці ідеології, фанатизми, будівничі винищюї совітської держави та авторів її режиму?! Як можливо, щоб найбільшими шкідниками, організаторами ще першого замаху на Леніна, людьми, які затроювали абіжжя і масою та дезорганізували промисловість великої держави, були: перший голова III Інтернаціоналу, прем'єр ССР, амбасадори у столицях інших великодержав, народний комісар (міністр) фінансів, заступник наркома закордонних справ та спорадичний керівник закордонної політики ССР, голова й організатор лісового промислу і т. д. і т. д. — знову москвіти, руки самої великодержавникової верхівки, одночасно творці всього того ідеологічного блявату, на якому спіралась ціла большевицька революція? Як це можливо, щоб усі ті люди, між якими є справді великі індивідуальності, старі й загартовані революціонери, які чейже знають про всеодно вони засуджені на смерть, — що всі вони мають поміти собі самим на голову, своїм товаришам підсудним і своїм ідеалам, за які все своє життя боронились?!

Даремне шукати відповідей на ці питання і мабуть ніхто й не зможе божественних мав би да-

алемо легше змалювати повсякденним підвладцям „догори“ поведінку його пацієнтів, ніж найкращий спец від совітських справ — догори тих московських курію. Люди зачитуються сьогодні у книжці Льва Троцького „Злочини Сталіна“ (Вид. Інст. „Бібліотека Польська“, Варшава 1937, стор. 570). Всеодно вся „механіка“ поманим душ, що її пояснює Троцький, не переконали, таксамо, як читач тієї книжки (зрештою писаної дуже розводним стилем, балакуче: так і планети, що автор живе з солених журналістичних гонорарів на „ридиконі“) не встиг встигнути, чому в 1937 році, як запевняє Троцький, Бухарін і Ріков радше відмовили „покарання“ а на початку 1938 року падали на таке покарання, якого не вимагали магоманти від християн у часі ловів їхніх душ, ані свята інквізиція від „людям“, пацієнтів у середовищі на ко-стирах.

Є все ще люди, які залюбки розгадують нинішні більшовицькі загадки порівнянням з вавилонським винищувальним себе французьких якобінців. Порівняння французької революції з російською шукатьгає на цілій лінії. Пауль Фрідрих у своїй обробці „Воскресіння історії“ Леопольда Ранке (Айгенбреллер-Ферляг, Берлін-Цріх, стор 758) подає такий висновок із кривавого періоду (1792—94) французької революції: „Однак, коли навіть нинішня адораторська людина не похвалює дикої та божевільної господарки останнього періоду революції (російська революція, наскільки можна передбачувати, звалює водворотний курс), то проте в цілості вона виконала світово-історичну місію та зробила крований кінець абсолютній, який знав на-рід тільки як засіб до цілі та висмоктував його з свого безсердечного егоїзму...“ (стор. 530). Але й позитив у взаємному винищуванні себе французьких революціонерів може сьогодні кожний читач наїти наукових, навіть безстрастних монографій — вилукавити якийсь внутрішній сенс. Не тільки боротьба між двома крилами „законодатних зборів“ та пізнішого „конвенту“, але й боротьба всередині тих крил (Робеспієр-Дантон чи Талейран-Фуше) була якоюсь мотивована. На слід теж забувати, що нпр. засуд смерті на Людовика XVI. впаде тільки незначною більшістю голосів (387 проти 334) та що реакція на терор французьких радикалів була така сильна й розмірно швидко, що клуб якобінців був уже в листопаді 1794 року закритий. Якаж тут бодай одна точка подібна до більшовицької революції? Хіба тільки період „терору“ для „терору“ (російський „волюнцій комунізм“), що йшов у першій половині 1794 року у Франції (головно на провінції) та в першій періоді жовтневої революції. Але й на цьому кінець.

Бо чейже від жовтневої революції минуло вже поверх 20 літ! „Водворотний курс“ російської революції вигадає в той спосіб, що той „кінець“ російської революції, який у Франції тривав властиво від січня до червня 1794 року,

у Росії триває вже 20 літ! Троцький запевняє, що „трагічна місія Сталіна зближається до кінця: чим більш він певний, що нічого не потребує, тим ближча хвилинка, коли покажеться, що саме він нікому непотрібний“. Очевидно, Троцький запевняє щойно після упадку Сталіна „правдину“ революцію: „революція відкриє всі тайні шафи і скриньки, перекаже всі процеси, зреагує білітє кзеветницько обвинувачених, поставить пам'ятники жертвам самоволі та вічним проклятом заре імена катів. Сталін зйде зі сцени, обзавантажений всіми злочинами, що їх доконав, не тільки як грабар революції, але і як найбільш зловідка карикатура в історії світа“. Те ефектне, не закінчення книжки Троцького не збільшує любови до її автора — коштом симпатій до його смертельного противника: знаменитий польський перекладач тієї книжки, Тадеуш Теслар*, надзвичайно акучно характеризує антагонізм Сталіна-Троцького, як представників двох напрямків тієї самої течії, які себе взаємно доповнюють і взаємно себе потребують та — додаймо від себе — взаємно себе варті: адже це Троцький, нинішній такий палкий противник терору, був одним із його батьків у тому періоді, коли мав у своїх руках майже диктаторську владу!

Зате можна погодитися з Троцьким, коли він описує враження, що його він зазнав, коли почував у радіо комунікат париської висильної стації, що всіх 18-ох чільних більшовиків з мінусорічного процесу — розстріляли. Він звернувся тоді до своєї жінки і сказав: „Кай Джугашвілі перейшов сам себе!“ Хто є Каймо більшовицької революції — не нам про це судити і нам це насправду зовсім байдує. Зате вся світ сьогодні знає, що сама себе перебила вся більшовицька революція. Сьогодні у Москві все ще її „поглиблюють“: адже по всьому Світовому Союзу йдуть віча і збори, які „домагаються“ смертної кари на своїх вчорашніх божків, нинішніх „підлих гадів“, а всі совітські радіостації не мають часу ні місяця на інші інші авдіції поза тими кровавими покаяннями. Але весь світ не знає, як почитати злорад-жесті, коли чує, як взіємно себе ті носії революції вирізають. Весь світ з тугою жде тільки хвилини, коли закінчиться взагалі той кровавий танок, коли євразійські диктатори перестануть „переходити себе“ в інсценізації кровавих пір'їв, коли не стане кровавих аранжерів.

* Тадеуш Теслар, один з найкращих знавців совітських справ та найкращих польських публіцистів, присвятив чимало уваги українській проблемі у книжці „Політика Світового Росії під час війни з Польщею“, Варшава 1937, Вид. Телетора і Вольфа (стор. 262). На жаль, українського читача мусить зрештою аралати одна подорожня у тій книжці: російська транскрипція українських імен! Неважко п. Теслар не може для такої речі взяти жогоньбудь українського хорестора?!

Чорні люди з чорними думками.

РЕПОРТАЖ (IV.)

З ЦИКЛУ: „ГАЛИЧИНА НЕ КІНЧИТЬСЯ В СОКАЛІ“.

II.

В ДОБРОМИРИЧАХ БУДЕ УНІЯ.

На малій пошті чекав на мене лист „посте-рестанте“. Сіра мала коперта з невеселою віс-кою внутрі: „Старий Сай з Бабич помер, на по-кроні було багато людей“.

Може ще пам'ятає старого Сай, того, що триповідку мав таку чудернацьку: Правда вмерла та й ноги здерла?

Помер старий у сніжку завів, коли над-твітом вихор божевільні хати позавивало. По-мер — не встане, зрештою панський похорон йому справили, поховали Сай мов якого стар-шину. На цвинтар несли його на руках і через міст, першого через новий міст!

З тим мостом теж була довга, повчальна історія. Спокоєвіку стояла в селі над річкою церква і спокоевіку люди у цьому селі брили через річку без мостів та так і змерлих переносили на другий бік, на цвинтар. Так було спо-коєвіку і ніхто цьому не дивувався. Ніби чому дав дивуватися? Те, що часами прорісною річ-ка бурчалася пінистою струєю, що „батьюшка-сєвєдла“ води в кальші, крізь гниучку кладку за змерцем ідучи, набирали, що врешті — як го раз було — непевна кладка заломалася під ногами труни і небіжчик добре випувався у воді, заки його виносили і назад до труни по-ложили, — це все не грало ніякої ролі. „Так було спокоевіку“ — казали люди у селі — „ту-их так буде до кінця“. І річка плазла плазла

життя, людська змирили, знаючи, що їх поне-суть „за ріку через кладку“.

Але до села прийшов новий священник.

— Доброго ксєндза маємо — казали люди в тому селі — свій, по нашому говорить, за церкву дбає, народу не кривдить, пуредний ксєндз, настоячий, нема що!

Священник-инганець, засланий сюди за національні переконання, не міг багато працю-вати, лихі люди не давали, пильно стежили. Од-наче що міг, робив. Між іншим сканкав хлопів і сказав, що мусять збудувати міст, інакше го-ді на цвинтар мерців носити. Хлопи подумали, головами покрутити, але міст поставили.

Тепер пішла селом цікава гадка: А кого то першого понесуть через наш міст?

Тільки Сай був невдоволений.

— Щось видумують, віру ломають, старо-нину нищать, ще й міст поставили...

І його сараку таки першого повезли через міст; видно, вичув це задалегід, боявся старий смерті.

Нагадав мені усе це оця мала коперта: нехай її, алеж мені йшло чейже тільки про ту Сєвєу приповідку.

Бо в Добромиричах увесь народ ту прав-ду лає.

— Нема правди — кажуть бабусі — нема, нашого священника перенесли, чужини нам на-кидають. — хочемо бти всі на унію!

— Алеж ваша віра православна!

— А хіба унія чужа? Туж унія зі Львом родом; нашої не хочемо знати й відати. Не-сай нас львівський міхтрополіт отичив на-іює, українцями!

В Добромиричах, Пересоловичках, Гостин-ім унія стала символом українства. Раз у па-чень приїжджає до села молодий уніатський духовник-українець. Побожно хреститься на-рід у хатині, лине спів св. Вечірні. Але люд-сумні, сумні. Вони знають, що так буде мало-го: свого отця заберуть, пришлять чужого „а-комжі“; але вони не приймуть. Хіба без ксьєн-да не можна поховати?

І В КРИЛОВІ ТАКСАМО

В Крилові між міщанством і прав-сирком почалася ворохобня. Причин було ба-гато: „матушка“ в піст на забаву до „зайків“ пішла, священник з гміною покумався, ксьє-ністи вели агітацію і ще багато, багато дєтє. Але найважніша була одна причина. Про її-гребя ширше оповісти.

Люди в Крилові побожні і національно-сидмі. Церкву міську їм забрали, так, що там цвинтар залишилися. Цей цвинтар після відби-ня церкви став їхнім оком у голові. І ось теп-сталася подія майже неймовірна: ксьєндз з-тинський ксьєндз заборонив їм ходити на-на власному цвинтарі і казав, що з гроба на-виклине. Люди схиливалися, післали до ксьє-нда делегацію — не помогло. Пішла до ксьє-нда до свого священника. І знаєте, що він їм по-вів?

Сказав, що він нічого тут не аде. Проз-зрештою сказав, бо дійсно нічого не міг у справі зробити. Але щож, коли й ксьєндз не перестав ходити! У церкві (там-ша капличка на передмісті) стало тепер ема-пусто.

...І В ТОМАШОВІ

В Томашові нема тепер до кого зйти. Не-стало сивого о. Б. Його перенесли „до ксьєн-Перенесли, щоправда, на краще, бо не вима-але Томашів без нього підупав.

О. Б. — людина стара, стоїть над гробом Умре одного дня й ніхто не знає, крізь ви-ближчого оточення, що перенесли його на в-на в священничій рясі на своїх плечах. Зав-що плечі в о. Б. були палисті, покреслені ро-пльними пругами. Чейже завжди, коли в і-іхав з св. Причастям до хворого, зустрічав-ж і візники не занедбали вдарити його по-чах; чим хто міг: палицею, батоєм, а і чо-ботом.

— Неахй знає поп, якої вони віри! О. Б. ніколи не жалувався на те, що в-гордий і видержав. Інші не видержали, по-ралися про його перенесення

ЧОРНІ ЛЮДИ.

Безконечними рядками можна би скла-ті чорні мініатюри, чорні образи людей ми-них, невідомих, прибутих.

За день, за два вертаюсь вже до мей-лікого, камінного, що співає неомом і гомон-У вітринах лисних книгачень побачи ти-лішні фантастичні повісті про зради і ро-роїв, про славних, щасливих, неспокорних-У каварнях буде тепло і привітно.

Чи не забуду тоді усіх тих чорних, дєтє-тих, заглушених людей, що їх ніхто не по-тає? Хто їм подасть руку, тим чорним-з чорними думками?

Роман Гітман

Два відчити і дві дискусії.

„ГОСТИННИЙ ВИСТУП“ ПРОФ. РОМЕРА. — Б. ПОЛЬСЬКИЙ КОНСУЛЬ У ХАРКОВІ ПРО УКРАЇНУ.

(Від власного кореспондента).

Варшава, 4. березня 1938.

I.

Годі було нам „конкурувати“ з довідковими телефонатами варшавських кореспондентів львівської польської преси, що негайно поспішили повідомити своїх читачів про чергові і хіба не останні пригоди знаменитого професора і цілком кепського статистика п. Ромера на варшавському терені. Ми вважали, що саме ці „пригоди“ відомого нашого „приятеля“ будуть багато цікавіші від змісту реферату і дискусійних промов на описаному вже деякими з органів української преси (не завжди точно) вечорі у місцевому „дискусійно-суспільному“ клубі.

Але й сам хід згаданого вечора та української дискусії, яка розвинулася після вступного реферату гр. Лося і заваг б. воєв. Борковського — заслуговує на обширнішу згадку.

Зорганізував цю імпрезу — як ми вже згадували — „Клуб дискусійно-суспільний“. З чіткої ініціативи? Про це різно кажуть... Помітна навіть для пересічного знавця актуальних українсько-польських взаємин участь в одній дискусії віч-на-віч двох контрастивно протилежних сторін: Ромер—Лось і Борковський — дала вже багато матеріалу для найрізніших рефлексій. Одні говорять, що почин до тих політичних зустрітей вийшов з офіційних кол, інша версія приписує її авторство полякам консерватистам. Від себе додамо, що ціла імпреза відбулася у майже замкненому гурті людей без реклами і розголосу, а зацікавлені нею журналісти мусіли виказати багато „нюху і сприту, щоб мати змогу прислухатися дискусії“.

На салі мазовецьких князів на старому місті прибуло понад 70 осіб з політичних, парламентарних, військових і пресових кол. Збори відкрив б. мін. Август Залеський, голова клубу, що проводив ними на зміну з секретарем б. мін. Штрасбургером.

Привітні з зацікавленням вислухали ядерної промови гр. Лося з відомою для українського читача „конструктивною програмою“ розвязки українсько-польських взаємин у Сх. Галичині,

вказуючи увагу і при загальних політичних ввидах б. воєв. Борковського.

Зате інше враження викликав бундючний виступ п. Ромера. Проф. Ромер викладав підчас промов попередників помітне невдоволення і здеенервування. Хвилювався теж підчас перерви, на якій подали чай. Коли прийшов до слова, привіз з собою скомпіювані таблиці з „науковими“ даними про „курченесе“. Коли побачив, що його промова не ділає (так, як нпр. ділала була на пам'ятних його виступах в листопаді м. р. у тутешньому „Зажеві“) на слухачів переконливо, почав кидати громи на Митрополита Шептицького, на українське духовенство і кооперацію, цитуючи на зміну... Тацита і Святе Письмо, що їх приніс із собою. (!)

Доходило до того, що деякі слухачі, як нпр. Ксаверій Прушинський почали голосно домагатися, щоб промовистий професор скінчив свою філіпіку.

Ще більше незнання в українській справі виказав черговий промовець полк. Садовський з редакції „Польськ Збройної“, що своїми тереннями міг лише скомпіювати свою газету. Зрештою самі поляки, як гр. Дідушицький, сен. Соболевський чи посол Кржечунович полемізували з його фантастичними тезами. М. і. підчас промови посла Кржечуновича дійшло до цікавого інциденту: знервований п. Ромер вигукнув: „Я вас не вважаю (!) послом“, а після висловився ще й зневажливо про урядові чинники. Це викликало загальне невдоволення, а дехто очікував хочби негайної інтервенції найбільше до того покликаного полк. Садовського, але він вдавав, що нічого не розуміє...

У загальному п. Ромер уперше на прилюдних зборах у Варшаві мав слухачів, що його не оплескували, а навіть скомпіювалися, виказавши брак поважної, або хоч будьякої реальної концепції в українській справі. Тимто не дивно, що п. Ромер старався — як мога — вірогратися. Вже на другий день оєнерівське АБЦ — принесло ніби „спеціально зі Львова написане“ інтерв'ю із ним... В дійсності це інтерв'ю

приготували — як кажуть — у Варшаві ще перед відчитом для підтримання захитаного авторитету п. Ромера, як знавця „руської справи“. Великий жаль має — як кажуть — старий професор до посла Кржечуновича, з яким разом подорожував до Варшави. Шож „фаціонт пері-прінаціонес амікос, фаціонт інімікос“...

Як довідуємося, побут проф. Ромера у Варшаві дав йому нагоду відбутися кілька конференцій з важливішими представниками антиукраїнського курсу. На тих конференціях мали м. і. обговорювати справу відношення до акції О. З. Н. в Галичині, як і відношення до акції майора Домоня, що є, як відомо — фактичним намісником перенесеного ген. Токаржевського у СПОСС. Проф. Ромер не ентузіазмувався — як сам зрештою недавно писав — діяльністю перенесеного генерала.

У „народових“ колах Варшави очікують збірної пригаду пп. Ромера, Гломбінського і інших львовян з демонстраційним рефератом про „українську небезпеку“, що мав би стати відплатою за останні успіхи „годувковців“. Слід підкреслити, що після останніх виступів проф. Ромера, багатьох поважних польських діячів, особливо журналістів почало вважати його антиукраїнським пасусом, нагодою для... атак проти польського уряду.

ПОСЕЗОНОВА ВИПРОДАЖ

ПЛАЩІВ І РАГЛЯНІВ

ШАПІРА вул. Личаківська ч. 1.

II.

В тиждень пізніше, відбувся в тій самій салі великий відчит на тему „Зариси української проблеми на тлі сучасної ситуації в С. С. С. Р.“. Запрошений Інститутом Націоналістичних Дослідів, що організував відчит, прелегент д-р Тадей

ЕВКАЛІПТУСОВА
ПАСТА ДО ЗУБІВ

„МЕРІДА“

це ревеляція
української
КОСМЕТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

В. СОМЕРСЕТ МОГЕМ.

ОБОРОНА.

Я завжди був переконаний, що коли якась жінка рішала вийти за якогось мужчину, то нічого не може його спасти крім негайної втечі. Один із моїх приятелів бачучи таку загрозу, сів на найближчий корабель (з єдиною зубною щіточкою замість багажу) і довгий рік мандрував довкола світа; коли ж рішив, що він уже безпечний (жінки — непостійні, думав, і за рік забувають про нас) і висів у тому самому порті, перша особа, яка весело вимазувала до нього рукою була саме дама, перед якою він був утік.

Я знав раз чоловіка, який у подібних обставинах пробував сам дати собі раду. Він звався Роджер Чарінг. Він уже був немолодий, коли закохався в Руті Барлоу і мав досвід, але Рута Барлоу мала хист чи прикмету, супроти якої чоловіки були безборонні. Ця прикмета відомо брата Роджерові здоровий розум і придбану життєву мудрість. Пані Барлоу була вже похилою вдовою, мала чудові карі очі, воли очима вона амала сказати, що світ був для неї немилосердний і що вона терпіла біду, ніж будьяка друга жінка у світі. Якби ви були таким чоловіком і багатим, як Роджер Чарінг, ви нехитро мусіли собі сказати: „Я мушу стати міжжиттєм життя і цим безрадним створінням і прожити шукуючи з тих великих, коханих очей!“

Я чув від Роджера, що всі поведуться з пані Барлоу дуже зла. Вона належала імовірно до тих нещасних, яким скрізь не щастить. Коли вона вийшла заміж то чоловік бив її; коли вона звернулася до якогось біржевника то він ошукав її, а коли взяла кухарку то вона збожжя заливилася. Якби була взяла на виховання ягнят то вона здохла б.

Коли Роджер сказав мені, що він нарешті переконав паню Барлоу вийти за нього, я побажав йому щастя.

— Я сподіюся, що ви подружите одне з одним — відповів Чарінг. Вона трохи боїться вас і каже, що ви без серця.

— Не розумію чому.

— А вона вам подобається?

— Дуже.

— Вона мала страшне життя і мені дуже її жаль.

— Без сумніву — я закінчив.

Я не міг сказати більше, бо знав, що вона дурна, любить сплітки і тверда як цвях. Коли ми зустрілися вперше, ми грали бриджа і вона дивні зіпсувала мою найкращу карту. Я поводився як янгол, але признаю, що не мав би нічого проти того, щоб витиснути сльози з її очей. При кінці гри, коли ми обидвоє програли, вона заявила, що перешле мені чек на цей довг і цього не зробила.

Роджер познайомив її зі своїми приятелями, купив їй самовідніти, волин скрізь. Їх шлюб був назначений невдовзі. Роджер був дуже щасливий. Він робив добре діло і знаходився в небузвалій ситуації, яка його захоплювала.

Та зовсім несподівано він розчарувався своєю нареченою, зовсім охолов до неї. Причини не знаю. Може він зажурився розмовами з нею, хоч не уявляю собі про що він міг з нею розмовляти, — може її благальний погляд перестав робити враження на його чуже серце. Його очі дивилися нараз ясно на світ і він мав ясну свідомість, що Рута Барлоу загадала собі вийти кінце за нього заміж. Тоді він зложив святочну присягу, що за ніщо у світі він з нею не оженився.

Тепер, коли він уже пізнав ближче її вдачу з усіма фізичними нахилами, він зрозумів, що

якби хотів звернути їй своє слово нареченого, вона зуміла б добути із своєї рани пронизливі окрики болю. Дотого завсіді непримно для джентельмена вигнати жінку. Знаючи могило думати, що вона зробила щось нечесного.

Роджер затримав свої почування для себе і ні словом ні жестом не зрадив себе, що вони змінилися. Він виконував надані їй бажання Руті — брав її зі собою на обід та вечері, до клубу на карти, присилав їй квіти, був сиппатичний і закоханий. Він мешкав у готелі, вона у пансіоні і вони рішали, що візьмуть шлюб, як тільки знайдуть відповідну хату. Вони почали шукати за нею. Роджер наслав Руті посередників і ходив з нею оглядати домів. Нелегко було йти щось відповідати. Посередники зголошувалися шораз частіше. Роджер і Рута оглядали домів основно від льохів до горіща. Одні були за малі, другі за великі, одні за далеко від осередку міста, другі в самій середині, одні за дорогі, другі занадто зруйновані, одні не мали досить свіжого повітря, другі мали за великі продукти, одні мали за мало сонця, другі за багато диму.

Роджер умів у кожному домі пайти якісь квіти. Він не міг згодитися на те, щоб його кохана жінка мешкала в будьякому домі. Шукати за домом — прикра річ, затягана справа Рута почала відчувати втому від тої невпинної ходячини. Роджер прохав її, щоб мала терпіння, аджеж десь мусить бути якийсь гарний, вигідний домок, саме такий, якого їй треба і що при зрібні витревалости вони його знайдуть. Вони оглянули сотні домів, сходили тисячі сходів, випробували тисячі кухонь. Рут тратила гумор.

— Коли ти не знайдеш хутко дому, я готова передумати своє рішення. Коли все так піде далі, то ми не поберемося і за десять років.

— Не говори так Я благаю тебе бути тер-

ПОВІДОМЛЯМО ШАНОВНИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

що з днем 15 березня ц. р.

СТРИМАЄМО

ДАЛЬШУ ВИСИЛКУ „ДІЛА“

ВСІМ, ЩО ЗАЛІГАЮТЬ З ВИРІВНАННЯМ ПЕРЕДПЛАТИ

Бжезінський, б. польський консул у Харкові, закреслив перед чисельною аудиторією (понад 60 осіб) загальну політично-економічну ситуацію у цілому С. С. С. Р., давши на її тлі паястичний образ ситуації і настроїв у сов. Україні.

Особа прелеганта, що недавно повернувся з закінченої економічної стійки у Харкові, як і актуальність обговорюваної ним проблеми (цейже саме тепер відбувається московський процес, в якому стійки місця займає справа національної акції на Україні) — стягувала еліту добірної варшавської публіки, серед якої помітили ми м. і. членів У. П. Р. з головою Мудрим чл. чолі, голову В. І. О. проф. Тимошенка, дир. Напрощуєного з президії міністрів, нач. Окуліча, проф. Д. Дорошенка, Лотоцького, Кордубу, Стрийковського, посаів Васілевського, Жиборського, ред. Вончківського, багатьох представників наукових організацій і інституцій, визначних польських і українських публіцистів, військових, представників дипломатичного, літературного і культурного світу, врешті кореспондентів краєвої і закордонної преси.

Після вступного слова провідника зборів радника Зеленецького, забрав голос прелегант і в майже півгодинному відчиті основні обговорення стан української справи над Дніпром, попередивши її обширним вступом про загальну ситуацію в Світах.

При нормальному розвитку подій, амія у Світах, сподіватися не слід, але не можна там зотелер помітити при всіх спробах Москви — спільного об'єднаного гасла, навпаки помітні пораз більше індивідуальні національні рухи.

Без огляду на всі удари в інтелігенцію, при всьому терорі, слабого національного потенціалу серед широких верств народу — природне джерело національної струї не там без перерви. У всіх тих революційних протибольшевських нірухах українці можуть відіграти першу роль.

Після такого твердження прелегант схарактеризував Україну, географічно, геологічно, зомислову і врешті на підставі власних обсер-

вацій заявив, що 30 мільоновий український на- рід, що 1000 років тому разом з Польшею вступив на шлях історії, За огляду на сумні пере- живання зберіг багато конструктивних зах.-ев- ропейських перлинів. Нарід цей не використав конюнктур можливо тому, що не полагав на власних силах. Ще у 1921 р. Польща підписала мирний договір з „Україною“, але від того часу сталося так багато, що український нарід зам- кнувся в гайбних національної душі. А проте ознаки нових струй серед українців можна до- глянути.

Тут прелегант цитує відомі події на Україні за останні роки, а описав доходить до висновків: Гноблення національного руху українців може вже навіть зантра викликати револю- цію чи повстання. Українцям бракує шоправда витревалости й готовости, але їх тактика му- сить в собі мати більше з лиса як із льа.

Українці — на думку прелеганта — все е українцями і без огляду на всі розчарування — творять гідний польського зацікавлення потен- ціал. Немає сьогодні серед українців в У. С. С. Р. москвофільської орієнтації, можуть бути лише совітофіли. Поляки повинні — на гадку прелеганта — так вести свою політику супроти українців, щоб не наразувати свого імені „на шпаник“ перед Сов. Україною. Прелегант вірить, що наворот історії у властивому напрямі її роз- вою буде можливий.

Ми переповили — очевидно — тільки про- відну думку цікавих виводів д-ра Бжезінського, що підчас свого побуту у Харкові і подорожей по Україні мав нагоду перевірити на місцях со- вітську пропагандову теорію з дійсністю.

Про велике зацікавлення відчитом, свідчала довга дискусія, що розвинулася після нього.

Дискутанти (проф. Стрийковський, М. Кор- дуба, адв. Липацевич і багато інших) задавали прелегантові питання і самі розвивали пооди- ної фрагменти відчиту. М. і. порушено справу православної Церкви, судівництва, найнижчої адміністрації, польської меншини в Україні та її відношення до українців, далі справу сабота- жів, відношення до можливого інтервенційного чинника зверху, тощо. Кількох молодших поль- ських журналістів інтересувала можливість ні- мецької інтервенції на Сході Європи, представ- ник японської преси цікавився спеціально пи- танням повстанчої діяльності, і загал слухачів — треба признати — слухав цікавих вияснені і контроверсій з неослабленою увагою.

Вражіння з цього поважного відчиту — в протиставленні до ігнорантських виступів дея- ких учасників попередньої україністичної дис- кусії — наскрізь позитивне. Гром.

Закарпаття.

ХТОЖ ВИГРАВ ПЛЕБІСЦИТ?

Під таким наголовком ужгородське „Ук- раїнське Слово“ пише:

Відома річ, що шкільна влада наказала го- лосувати по наших селах у справі шкільних підручників. Як відбулися ці голосування, про- те ми вже реферували й раз-ураз реферемо. Досить того, що наші „руські“ і їх приятелі з чеського табору трубили й трубають на все горло про велику перемогу „руських учб- ників“.

Питання було ясне: „Русская грамматика Са- бова, чи малоруська (українська) грамматика Пацькевича“? Батьки мали відповісти, за якою грамматикою і в якій мові треба їх дітей вчити. Згідно з урядовими повідомленнями в 310-ти школах більшість заявила за граммати- ку Сабова, отже за московську мову, 170 — за грамматiku д-ра Пацькевича, тобто за україн- ську мову навчання. Одним словом виграли мо- сковські книжки.

Тепер один редактор питався у шкільному відділі, що буде в тих школах, де більшість ді- стала грамматика Сабова і якою мовою будуть у них учити? Бо в багатьох селах ухвалили грам- матику Сабова, а тепер батьки протестують проти того, щоб їх діти вчилися з московської книжки.

На цей запит секретар Шкільного Відділу, Чепіль відповів:

— По руски (великоруськи) не можна вчити!

— Отже, треба вчити по малоруськи, по у- країнськи — відповів редактор.

— Ні, по карпаторуськи — сказав п. Че- піль.

— Алеж такого запиту — продовжував ре- дактор далі — не було!

— Поваля. — відповів радник Хмеляж. —

Що писало „Діло“ 50 років тому

Ч. 42. Вівторок, 6. березня (23. лютого) 1938.

ПОЧИН.

Щоб раз на все покласти край жидівському па- нуванню в наших Карпатах, вирішили оснувати таке товариство, що могло би взяти у свої руки цілий про- цілий Галичини і навіть за границями свої склади і гуцульськими виробами. Найвідповіднішим способом до цього признали створити торговельне товариство, яке назвали „Карпатською Крамницею“ та на місці її осідку призначили Яблонів.

Читаємо це у статті п. и. Карпатська Крамниця“ Почини до цього дала коломийська „Народна Триво- ля“. Окремий комітет зібрав декларації і слова 18 членів, що підписали уділи на 2000 ар., та змуш- лому та дім крамниці. У плані було: збувати на до- лях гуцульські вироби (дерева, ліни, ткацькі гонда- ськи), а зайдти доставляти в горні збіжжя, причому „Карпатська Крамниця“ мала тримати і всі спожив- товари.

НАВІТЬ В ЧАСІ МИРА.

„З Вершан повідомлюють, що командири ро- сійських твердинь дістали нові інструкції, які зго- но поширюють обов'язок їх владі навіть і в часі ми- ра. Поліція обов'язана з'ясувати їм заїт про незр'яй- ний і чи про передат чужих осіб, при чому ко- мандант має право прогнати з міста кожного, що ви- сль йому небезпечний. Для закупу нерухомості і округи твердині треба дозволу команданта. Кома- дант має право видаляти з міста в часі війни значну частину мешканців, брати їх до роботи при укріп- ліннях і т. д., словом командант має диктаторську владу“.

В ІНТЕРНАТІ „ЗМАРТВІХВСТАНЦІВ“.

У першому шкільному підрозді 1937-38 було в ін- тернаті „Змартвіхвстанці“ 71 ученик: в цілому 50 русинів, 4 поляків і 3 болгарів. До русинів належало 53, до польської 13, до реальної школи і до університету 4. Таких, що платили, було 30, секон- дийні синів 24. Двох вислали Змартвіхвстанці в Рим, цими діями візидить третій. Стівенів до повітових рад і від приватних осіб було в цілому пі- році 1900 ар., батьки учеників в платили 2767 ар. і прелімінарі доходи на рік 1938 знаходяться поміж- запомога від союму 4500 ар., львівська „опека“ ви- жити 4501 ар., краківська „опека“ 3541 ар.; з Велико- польщі (з Пруси) приїде 4825 ар.“.

Пригадасмо: „Змартвіхвстанці“ — польський в- сійний чин, що powstaє у 1842 році і має свої відді- лляти, Телесі, Китаю, Болгарії і нелегі в Рині, Відні, Кракові й у Львові.

Ми хотіли й це написати, але не було на це місця.

Ось так виглядає вислід голосування.

Питався ще редактор, де картки голо- зини і кілька голосувало за руськими і кіль- ка за українськими підручниками.

— В нас такої статистики нема — був во- новідь, — може десь у шкільних інспекторі буде.

Настирливий редактор пішов ще в до- ферента шкільних справ при губернаторо- му уряді, до радника Грибовського. Цей ви- гин: „Ми ще такої статистики не маємо від ре- ферату. Урзували ми вже кілька разів, але не дістали нічого! Не знаємо, кілька було всіх го- лосів і кілька голосувало за одним чи за дру- гим напрямом. Здається, нам треба буде на- рухитися у цій справі аж до Міністерства Шко- лиництва, бо й ми радіб знати, як поділялись го- лоси“.

Це сказав радник Грибовський. До цього додамо від себе: „І ми радіб зо- ти, і так само радіб знати, де зібрані ці гомо- хто і як їх контролював та рахував“.

ЯК ПРАЦЮЄ УЖГОРОДСЬКА ФІЛІА Т-ВА „ПРОСВІТА“.

Дня 30-го січня ц. р. відбулися чергові га- льні збори філії Т-ва „Просвіта“ в Ужгороді при участі 78 делегатів, які заступали 30 че- талень з ужгородської округи. Філія заласала перед 6-ти роками. Приділили їй 37 кімнат у радської округи, з яких тільки в 14-ти були читальні „Просвіти“. За перший рік філія заложила чотири нові читальні і багато че- талень з тих, що вже існували, закінчилися.

За час від лютого 1936 р. до 30-го сіня 1938. р. філія:

1. Заложила 6 нових читальні і відновила да ґрунти, щоб заложити дальших 12 читальні, чиним сьогодні філія має 24 читальні.

2. Відбула 29 поїздок по читальні в селах, де ще читальні не було, з різними на- кладами та за інформаціями. До цієї при- ритигнула коло 30 сілдових ужгородських громадян.

3. З початком січня 1937 р. зорганізу- вавши одиницю „Просвітанський Курс“, в якій взяло участь 40 делегатів, яких делегати і читальні. На курсі прочитали 17 книг і

великою. Я саме дістав новий спис вітаних до- мів. Є там яких шістьдесять.

І вони знову шукали. Минуло два роки. Рута спокхмурилася; її промовисті ясні очі замрячилися. Є межа людського терпіння. Рута Бардолов чекала терпеливо як ягода, а проте почала бун- туватися.

— Чи ти маєш намір зі мною оженитися чи ні? — вона спитала його.

І голос звучав шерстю, як рідко, а проте Роджер відповів якомога найнижніше:

— Певно, що маю. Ми поберемося, як тільки знайдемо дім. Я саме чув про один дім, який буде для нас відповідний.

— Я вже дістаю памороків від оглядин домів.

— Моя кохана! Мені здається, що ти пере- томилася трохи.

Рута похилилася до ліжка. Вона не зустрі- чалася з ним більше, а він розпитувався за її здо- ров'я і далі посилав їй квіти. Крім цього щодня він так само ніжно писав до неї, як колись і по- відомляв про новооглянені доми та адреси по- них, які мусять скоро оглянути.

Минув тиждень. Роджер дістає лист такого змісту:

„Роджері! Я не вірю, що Ви мене кохаєте. Я знайшла когось, хто хоче мною справді за- опікуватися і я беру з ним сьогодні шлюб. — Рута.“

Роджер підписав негайно післанцем.

„Руті! Ваша вістка потрясла мною до гли- бини душі. Я ніколи не забуду цього удару, але думка про Ваше щастя стоїть у мене на пер- шому місці. Я дозволяю собі долучити тут нові проспекти домів, які прислали мені з бюр саме сьогодні. Я певний, що Ви знайдете між ними дім, в якому зможете жити щасливо. — Роджер“.

Певекі, а. 6.

33 години) на науково-культурні і практично-організаційні теми.

Від останнього місяця філія утримує постійного диктатора, що вже відвідав майже всі читальні та веде підготовчу працю, щоб аложити нові читальні в окрузі.

Філія мала 4.909.95 кч. прибутків і 2.940.10 кч. видатків.

На цих зборах вибрали головою філії д-ра Володимира Пежанського, що був досі головою, і до виділу: Михайла Карбованця, Федора Шимоновського, Айдрия Мересія, Юрка Васюла й Василя Чола. Заступники: Е. Волошук, Ю. Манівчук. Контрольна комісія: Михайло Вербинець, Микола Цуперяк.

РОЗБУДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Ужгородський український часопис „Свобода“, орган табору о. А. Волошина довгі роки виходив як тижневик. В останнім числі „Свободи“ читаємо, що цей часопис, ідучи слідами „Українського Слова“, також буде виходити двічі в тиждень. Редакція „Свободи“ звертається до українського населення Закарпаття підтримати свій часопис який називає „наймодернішою зброєю“ в боротьбі за права українського народу.

Міністр Бек у Римі.

Міністр Бек приїхав учора до Риму з жінкою, директором кабінету, віцедиректором політичного департаменту міністерства і двома особистими секретарями. У Венеції повитав його амбасадор при Квіриналі, у Римі на дворці — мін. Чіано, ген. секретар фашистської партії Стараче й інші достойники, персонал обох польських амбасад у Римі та місцева польська колонія.

Нині буде мін. Бек на авдієнції у Чіано й Муссоліні.

Завзята битва в Палестині.

з БРИТАНСЬКИ ПОЛКИ І 6 ЛІТАКІВ У БОЮ.

У середній Палестині дійшло до битви, найбільшої від початку палестинського збройного руху, між арабськими партизанами і 3-ма британськими полками, яким допомагає 6 літаків. Кілька дрібних арабських відділів продерлося через перстень британських військ та дісталось до Трансйорданії.

Коли 80-ох арабів агинуло, чимало ранених.

Кружляк „Балварес“ затонув?

Барселонське міністерство оборони подає комунікати, що минулої ночі дійшло коло рота Пальос до бою між обома еспанськими флотами, підчас якого один червоний контрторпедоєць сторпедував національний кружляк „Балварес“. Два британські контрторпедовці вратували залогу.

ЧОТИРИ РАЗИ ЗБОМБАРДУВАЛИ БАРСЕЛЬОНУ.

Еспанські національні літаки збомбардували в ночі зі суботи на неділю 4 рази Барселону. Дотепер стверджено, що згинув 9 осіб, ранено 20.

По широкому світі.

Еспанському червоному урядові загрожує криза на тлі суперництва між Негріном і Пріетом, що змагає до диктатури.

Австрійський міністр Цернато, ген. секретар „патріотичного фронту“ виголосив перед мікрофоном велику промову, в якій підкреслив, що Австрія мусить зберегти незалежність і до теперішній устрій.

Америка обрала владу над островами Кантон і Ерденбері у південній частині Тихого Океану, щоб там зробити летунську базу; претенсії до тих островів зголошує також Англія. Рузвельт зголосив права Америки до Антарктиди.

Еспанський національний уряд заіменував маркіза де Прата агентом в Анкарі, Букарешті та в Атенях. Грецький уряд вишле мабуть адм. Ботсаріса як агента до Бургосу.

Італійський міністр закорд. справ Чіано приїде у квітні ц. р. до Анкарі з ревізитою.

Турецький уряд ухвалив бюджет у висоті 248 мільйонів фунтів. У порівнянні з минулим роком він збільшений на 17 мільйонів, з чого 25 мід. припадає на національну оборону.

Німецький уряд вислав пастора Німелера до концентраційного табору.

Варшавські студенти та „Союз Українок“.

Пишуть нам із Варшави:

Від якогось часу частина варшавських студентів-українців „зактивізувалась“ на фронті — внутрішньої боротьби з українцями. Боротьба йде ніби проти одного політичного осередку, та фактично це по тих бідних українських установах і організаціях, які конструктивно працюють на чужонаціональному терені та намагаються підтримувати єдність української колонії і її культурний та товариський зв'язок.

Політична боротьба нас не цікавить і хай нею займаються політики, хоч не можемо зрозуміти, який гаузд з суто-політичної кампанії українських студентів — проти якихнебудь українських осередків на польському варшавському ґрунті? Очевидно, що для поляків і всіх тутешніх чужинців — це жакогідне видоєнще, як жрутуть українці з українцями, замість займатись спільно, кожний по своєму, як і де може та вміє, пропагандою української справи!

Але, як сказано, це тільки уваги мимоходом, бо цікавиться нас боротьба проти існуючих громадських установ, головно проти варшавського „Союзу Українок-Емігранток“. Ця організація займається найбільш конструктивною та аполітичною працею, яку тільки можна собі уявити. Вона уладжує відчити, запрошуючи прелегентів із різних політичних таборів, концерти, вечірки, літературні академії, гутірки та товариські сходини, які — за відсутністю постійного українського клубу — стали фактично єдиним тереном українського товариського життя у Варшаві. Крім того „Союз-Українок-Емігранток“ займається справою, що нею всі нехтують: журиться долею дітей, які прийшли на світ вже на польській етнічній території і яким грозить — незнання рідної мови та грамоти! Навчання сиріт українських емігрантів у власному захисті у Перемислі — це та нащо.

нально-культурна та харитативна праця, яка чейже повинна зєднати собі прихильність і активну підтримку всього українського громадянства без огляду на політичні погляди, без огляду на симпатії та антипатії до різних доктрин та ріжних — осіб.

Щавицька Юзефіна

усуває хрипку і флєску при грипі.

Тому не можна ніяк зрозуміти, як українські студенти-патріоти можуть дати себе спонукати (бо хтось мусів піддати таку геніальну ідею!) апр. до — бойкоту вечірок варшавського „Союзу Українок“, — болад теоретичного бойкоту, бо у практиці чимало розумніших студентів його — на щастя — не тримається. Як це лише українським студентам — проголошувати „бойкот“ товариських імпрез рідної організації та одночасно самому відвідувати вечірки російські? Або: кидати громи на те, що на такій то вечірці Союзу Українок продавали алкоголь (продавали — кому знали та в міру), та одночасно допускати до такого згіршуючого явища, що студенти з власної вечірки збігали до сусіднього шиночку?!

Прикро про це писати, але й не можна поминути мовчанкою тим більше, що більшість студентів паде в таких випадках жертвою кількох одинців, які „тягнуть“ за собою малопоінформованих товаришів. Чи справді українські ідейні та розумні студенти у Варшаві не могли пригадуватись над питанням, що у польському столичному місті є чимало іншої праці для українців, а не боротьба з рідними організаціями?!

З „Бузеччини“ був один старовинний жіночий одяг з рисованою переміткою. Цікаво, що в Бузеччині йде тепер регенерація народних одягів під впливом пропаганди й таких імпрез, як „святю селянки“.

З Підгаєччини був один дівочий одяг з вінком молоді з Голгоча. Дуже характеристичний був одяг з Добромирки (Збарж). Далше були цікаві одяги з Комарнищини, й Перемислянищини.

Сокальська група (Угринів, Ліски, Горбків, Копитів), характеристична своїми хітистими вишивками і білим зверхнім одягом. Зорганізувала її п. Хоминська.

Волинську Землю запрезентувала група одягів з Ковельщини. Звертали увагу червоні вишивки, самодільні спідниці в кратки або пояски на червоному тлі.

Підляшша заступали жіночі одяги з Володавщини. Рисовані спідниці з білого полотна з широкими тканими візорами, синті з бронзового дукна з бічними клинами й поясами, на голові перемітка, а за нею „плат“. Підляську групу зорганізувала як і минулого року п. Олесьюкова з Володави.

Надніпрянщину заступили 4 гарні одяги з Полтавщини й Київщини.

Відніш виступила група селян з Чертежа (Журавно). Звертали увагу білі вовняні синті з гаптованими візорами й довгі білі завої на голові. Зорганізували цю симпатичну групу п. Диди й п. Кизимішини.

Вичерпуючі пояснення до всіх цих одягів завала м-р Ірина Гургула, яка аложила багато праці над підготовкою цієї реалі. Також п. Ір. Павличковська, Л. Бурачинська та інш. Ст. Чижович присвятив багато праці цій імпрезі.

Всі одяги були типові для даних околиць: деякі з них дуже архайчні, як з Покуття й Бойківщини. На жаль багато околиць було незаступлених, або дуже слабо заступлених, як Яворівщина, Перемислянина, Гуцульщина, пінічине Поділля. На чергових показах народної нощі треба подбати, щоб були заступлені всі околиці, бо тільки тоді найкраще виступає ціле багатство нашої народної нощі у всіх її численних відмінах.

Велику групу творили бойківські одяги з Долинищини, Калущини, Скільщини й Турчанщини. Цікавий був одяг зі Славська (Сколе) — старинний хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“. З Плесорини хрїй сорочки, на голові „лички“.

Сторінка без політики.

Анекдоти про Ідена.

В Нью-Йорку є бюро, яке подає кожного тижня список імен, що про них найбільше говорять. Це, так скажімо, «термометр слави». Популярність одної людини збільшується, іншої меншає.

Та всім відомо й без того бюро, що в останніх часах найпопулярнішою людиною став міністр Іден після своєї несподіваної димії. Про нього оповідають, ще про нього багато анекдотів.

Сен Грантє незвичайно інтелігентний парламентський артист оповідає подію, яка є доволі характерною для Ідена.

Було це в Женеві. Артист і міністр сиділи за одним столом при сусідніх столиках і спілкувалися. Зауваживши, що Іден замовив собі лімоначу, йому подали кілька цитрин і витискали. Сен Грантє був скупованим вибором такої напиту. Іде жінка людини має свій смак і про те годі спорити.

До цитринного соку випило кілька кісточок. Іден почав відшарпувати кісточку солодкою. З трудом вибрав одну кісточку, вибрав

другу, але третя схопилася і впала знову до Ідена. Іден починав тоді свою працю наочно. Тривало воно доволі довго. Вкінці найдекантніший брїтїєць, законодавець моди, і до того смаку страви терпеливість, відкинув соломку і вложив до Ідена три пальці.

Між політикою та діммонією мало спільного. Але людина все однакова в обох випадках.

Друга анекдотка про зустріч Ідена з Мусоліні у Римі.

При кінці розмови Мусоліні показав Ідену цілий ряд електричних гудзиків на своїх бюрку:

— Бачите, наприклад, оцей гудзик? Мені ви так натиснули і за кілька годин всі збройні сили Італії будуть змобілізовані!

Іден на те усмінувся:

— Вважайте, не помиліться!.. Не натисніть цього гудзика, коли вам забагнеться, щоб вам принесли канатку або коробку папіросок. Відтак не легко буде знайти причину до відмовлення війни!..

Великий Театр
від 9-го березня

Доногоо?

Фальшива мати.

Ця історія, що про неї тепер розписують англійські часописи, нагадує знаменито як тема повісті або тема до фільмового сценарія.

Місіс Чендлерс самотня вдова жила на передмісті Ліверпулю і від двадцяти літ виходила кожного дня над море, до пристані.

Як то погода не була б, спека, буря, чи дощ, старушка виходила з дому, йшла над море, стояла там п'ять хвиць, дивилася в даль і черпалася домі.

Приятелі знали її тайну. Місіс Чендлерс була колись заміжня за шкільним далекопландом корабля. Коли він вмирав, домагався, щоб і його син став моряком. Хлопчик віддає до морської школи, до якої ввійшов він двадцять літ тому і від тієї пори завжди обіцяв у листах матері повернутися. Мати виходила до пристані, чи не зникне корабель, яким приїде її син.

Минулого року місіс Чендлерс померла. Перед смертю вона просила сусідку місіс Бровн виконати її одинокі бажання: син не повинен

дівчатися, що вона померла. Вона просила ще щоб сусідка піддержала в її змені листування і як він вернеться, щоб вона прийняла його як рідна мати.

Син вернувся. У пристані кинувся він в обійми пані Бровн і плакав із щастя. Своєї матері він майже не пам'ятав, автим чимало людини за 20 літ змінився.

Семейна ідилія була без закиду. З оповізань покійної місіс Бровн знала всі подробиці життя молодого Чендлерса. Вони разом згадували минуле й укладали плани на майбутнє. Справа! Чендлерс стає для пані Бровн сином.

Та недовго молодість дістав анонімний лист із насьмихання. Обман вийшов наверх. Чендлерс ще не того самого дня і ніхто не знає, де він. Побожуються самовбивства.

Стара сусідка мусить відповідати перед судом.

За що відповідати?

— О —

Дезертир у панцирному авті.

Минулого тижня урядовці Вальдвісе місцевої віддаленої 20 км. від Тіонвіля звернули увагу на панцирне авто, яке гнало поєм. З авта виставили заперені на всі боки дула скорострілів. Панцирне авто з'явилася зі сторони Німеччини і гнало з найбільшою швидкістю.

Заважали цілу прикордонну сторожу, однак воно не мала причини до інтервенції. Панцирне авто затрималося само, переїхавши кілька кілометрів французькою територією.

В середині панцирного авта, найновішого

моделью, сидів тільки один чоловік: молодий німецький вояк.

Під час слідства дезертир пояснив, що він кроївав серед ночі більше як 100 км, щоб доїти до французької території. Він забрав у своїй частині панцирне авто-пова, бо воно давало йому змогу переїхати кордон подальше дороги й виминути таким чином німецькі та французькі прикордонні стійки.

Авто сконфіскували, дезертира арештували.

— О —

Історія червоного однострою.

У військовому музеї Союзу на виставі стоїть червоний однострій сотника Бурназеля. 2-го м. м. біля виставової шибї, в якій висить однострій, виставили почесну сторожу. Таку сторожу виставляють кожного року у роковини смерті сотника Бурназеля.

Сотник Бурназель загинув з приводу того червоного однострою. Так бодай каже легенда.

Під час війни з рїфенцями, сотник Бурназель дивував усіх своєю незвичайною підвагою та охайністю. Два роки командував він відділом спільнї, завжди появлявся в найбезпечніших місцях. Сотник Бурназель ніколи не розставався зі своїм червоним одностроєм і до наступу його завжди в панцирному в руці.

— Його благословляв Алах — говорили марокканські стрільці.

Сотник Бурназель виставляв себе може до двадцять разів на смертельну небезпечу. Його

червоний однострій був прегарною ціллю для рїфенів. Він ніколи не ховався під кулю. І ніколи ні одна куля його навіть не зачіпала.

Після одного наступу генерал, який командував військовими операціями, покликав до себе Бурназеля.

— Ви шукаєте смерті, Бурназель!

— Я нічого не боюся...

Але я забороняю вам робити зі себе цілю для ворога. Пропшу злізти з червоного однострою та одягнутися, як інші старшини білий кітель. Це мій приказ!

Бурназель послухав приказу.

На другий день, 28. лютого, пішов він до наступу з білою кітлю. Вже перша куля поцілила його в руку. Однострій забарився кров'ю. Зін зробив ще кілька кроків. Друга куля поцілила його просто в груди. Капітан Бурназель

Найбільше поширення свідчить про високу якість папірців і тютюну «КАЛИНА»

уваж, щоб уже більше не встати. Він згинає на нісці.

І тому тепер кожного року, в день його смерті, виставляють почесну сторожу в Союзському музеї.

ВІДМОЛОДЖЕННЯ БРАМНА.

«Дейлі Телеграф» повідомляє про таку незвичайну подію:

77-літній «пандинт» (очений брамні) Маван який в 1909 р. був предсідником всеанглійського національного конгресу, перейшов тепер у Калікуті лікування відмолодження. Лікування перебував він в якомось йогі, якому, як казали, було 173 роки, і тривало воно шість тижнів.

Увесь час під час цього оригінального лікування пандинт мешкав у спеціально ужитковій для нього кімнаті над берегом Гангу. До цієї кімнати не продирався ні один промінь сонця. Увесь час жив він тільки молоком і ягодами. Говорили, що [х давав йому йог. Тепер брамні жінки не п'ють в іншій кімнаті, щоб повільно звикати до сонячного світла.

У висліді лікування: здоров'я брамні покращало, всі зморщини на лиці зникли. Маван тепер може просто ходити, волосся на голові почорніло. В роті вросло йому чотири зуби. Крім цього поправився теж брамні вір і він тепер й читає без окулярів.

— О —

ПОДРУЖЖЯ ШБЕЛЬ МЕКДОНАЛЬД

Про намір дочки 6. англійського поета і прем'єра Шбель Мекдональд розповіли кімнатним малярем Норманом Рїсі ми вже знаємо.

В мері лондонського передмістя Гекс відбулося 28. м. м. вінчання Шбель Мекдональд і Нормана Рїсі.

Щоб зберегти себе перед надходячим фотографів та журналістів час і місце вінчання тримали в тайні. При підписі присутні були тільки: сестра молодого і старий приятель роду Мекдональдів д-р Бонар. Ні брата молодого, ні сестра молодого Мекдональди Мекдональди і інших членів родини не було. Їх теж не звичили про речиння вінчання. Церемонія вінчання відбулася в тісній родинній кімнаті молодого пізніше. Запрошень чужим не було, не снідали, тому, що жальба в родині Мекдональди ще не покінчилася.

— О —

ТІЛЕСНА КАРА В АМЕРИЦІ

— Сподіюся, що мої запущені очі доведуть мене те все бачити — закликала з радістю 5-літня американка місіс Елсасетта Клейн. Коли почула рішення суду, який присудив їй жові 20 ударів плетеними ремнями. Муха ж і скармлила жінку й вона подала його до суду. Екзекуція мала відбутися (визирати) відбулася на подвір'ї бальтійської вилли. По закону штату Меріленд, в якому це відбулося тілесна кара, жінка має право бути присутня при екзекуції мужа, якщо на це їй судили його за неї.

Всі американські часописи друкують цю новину. Місіс присуд бальтійського суду та її подальші порівняння між американською і нещасним процесом в Англії, де молодий дід із найкращого лондонського товариства засудили на кару биття дев'ятихвильної палицею.

— О —

ВЕСЕЛЕ.

НАД ВОДОПАДОМ НІЯГАРИ

Провідник над водопадом до турки пані і панове, оце перед вами найбільший водопад на світі і якщо пані хотіли би згадати мовчати, то могли би ви почути найкращий шум і рев води, що спадє на скелі.

КОЛИ ВІН ПІЗНАВ

— Петре, коли ти пізнав свою жінку?

— Коли я пізнав свою жінку!.. На жаль по шлюбі.

Кален, 23. II. 38. П. Т. Пром-банк. Саме в дівалася з преси, що останній Вагальш Збори ухвалили 7½ днів. Демал, що мене незначайно втішило. Я хотів заощадити 200 — 300, зложити на вкладову книжечку, але за радю добрих людей купив 8 уділів Пром-банку і тепер маю відсотків 14. — а не 10. — які дівал би я не процент від вкладу. Дивіденду прошу виплатити на рахунок дальшого вкладу. — 8 проважником Гр. Царик.

ЛЮБУЙТЕ КАПІТАЛИ В УДІЛАХ

Пром-банку

Львів, Гродзичних 1, І. П.

тел. 292.15, 200-15.

Ще одно заперечення московських ревелаяцій.

Крестинський заявив перед судом, що 1928. р. дав він у Берліні білшу квоту Альфредові Саксерові. Цей останній вислав до прокуртора Вишніського телеграму, в якій заперечує цей факт і домагається відомлення розправи, щоби цій квоту очиститися від заміт.

Тогож Троцький заперечив деякі візнання в московському процесі. Від московського уряду дістав він лише раз, у Стамбулі 2,500 доларів, більше ніяких грошей аж він аж його син не дістав.

Французький посол Николь заявив, що він

ніколи не відбував з Раковським розмов, про які той сповідав перед судом.

Начальний редактор французького щоденника „Ордр“ — Бюр зовсім не говорив з Раковським підчас поїздки Ляваля до Москви.

Соціаліст Д'н, якого Чернов назвав німецьким шпигуном, заперечує все, що про нього говорили на московському процесі.

Леді Пейдж та б. міністр Аляксандер з обуренням заперечують на сторінках преси все, що про них сказали перед судом Раковський і Зеленський.

Італія не бере під увагу жидівської колонізації Абіссинії.

НЕГУС ДЕМЕНТУЄ ЛЬОНДОНСЬКІ СЕНЗАЦІ.

Італійське міністерство пропаганди рішуче дementує поголоску, немовби італійський уряд планував колонізувати жидами Абіссинію.

„Дейлі Геральд“, а за ним і „Сандей Кроїк“ подали вістку, що мін. Галіфакс посередничить між італійським урядом і б. негусом,

якому Мусоліні буцімто запропонував віддати четвертину Абіссинії під володіння під італійською зверхністю, щоби тим способом примирити всі абіссинські племена.

Гайле Селасіє заперечує ці поголоски.

Етнографічна вистава Полісся.

В неділю, 6-го березня ц. р. в год. 12-тій відбулося відкриття етнографічної вистави „Полісся“, яку в саях Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка уладило Т-во Прихильників Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка. Вистава, яку відкрив директор Музею д-р Ярослав Пастернак у прив. понад 150 гостей, уладжена так, що два повну картину тієї гарної й цікавої частини нашої країни. Багато заступлений відділ народної нощі, вишивок, е відділ кераміки, рибальського приладдя і т. д. Ціла серія рисунків дає нам, що ніколи на Поліссі не були, уяву полісь-

кого села та краєвиду. Вистава справді цікава і можна сподіватися, що наше громадянство захоче скористати з нагоди і познайомитися з Поліссям. До докладнішого познайомлення причиняться багато виклади, що їх уладжує Т-во Прихильників Музею НТШ у зв'язку з виставою. Можна буде довідатися про матеріальну культуру Полісся, про поліські звичаї й вірування, про національне обличчя Полісся, антропологічний тип поліщуків і т. д. Цей, так сказатиб, місяць Полісся, започатковує „Вечір поліської пісні“.

Новий політичний процес у Золочеві.

ДЕВ'ЯТОХ МОЛОДИХ УКРАЇНЦІВ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ.

В понеділок 7. ц. м. почався перед судом присяглих у Золочеві третій з черги великий політичний процес проти дев'ятох молодих українців.

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАННЯ.

Акт обвинувачення ділить підсудних на три групи. До першої зачисляє тих, які брали безпосередню участь в нападі на Ясінських в Белці; до другої і третьої тих, які помагали першим в утечі. Підсудні відповідають за злочини зі ст. 97, § 1, 225, § 1, 259, і 148 § 1. кк.

З п'ятиох учасників нападу стає перед судом лише трьох, бо один з них згинув підчас утечі, один ще скривається. Учасниками нападу — каже акт обвинувачення — є: 1) Кук Іларій, 22 роки, скінчив 6 гімназій, клас, з Красного; 2) Качор Володимир, 28 років, зарібник з Лисиничинців Пасік коло Львова; 3) Цица Петро, 24 роки, абсолютент гімназії в Ремезівцях, кушеш ширяних товарів. Всі три підсудні — каже акт обвинувачення — належали до ОУН і були 6. травня 1937. р. Марію Ясінську та Мечислава Ясінського в Белці і забрали їм 610 дол., 1,200 зол., 2 револьвери і портфель.

Дальші три підсудні це: 4) Ярослав Дядиґа, 30 років, абсолютент гімназії, з Дуброви, ом Перемишляни; 5) Василь Галапа 23 роки, абсолютент гімназії, помічник лостратора флілі „Провітні“, з Подузова, пов. Перемишляни; 6) Володимир Івахів річник, жонатий 36 років з пресіа Рівне коло Підусиляної. Вони обвинувачені за причалєжність до ОУН, укривання перших трьох підсудних, влекієжність їм утечі і укривання слідів. Чергові два підсудні: 7) Тимко Григорій Дядиґа 37 і 25 років, річник з Дуброви, обвинувачені за скривання і дошук в утечі; вкінці 9) Анатрій Майба, зарібник з Шурович, пов. Радехів, за причалєжність до ОУН.

На початку акт обвинувачення переповідає відом. речі про діяльність ОУН та її завдання. На приказ повітової ексекутив ОУН виконали перші три підсудні 6. травня 1937. р. грабунком на дім землевласників Марії та Мечис-

слава Ясінських у Белці пов. Золочів і їх убили. Подробіці нападу у світлі слідства виглядають так: 6. травня 1937. р. коло год. 8.30 вечором чотирох озброєних мужчин і пятий в однострою поліція з крісом увійшли на фільварок Марії та Мечислава Ясінських у Белці; трьох з них, а саме 2-ох у цивільних одягах і один в однострою поліція ввійшли до помешкання Ясінських, представилися як розвідники слідчої поліції з Золочева і заповіли переведення ревізії в політичний справі. Ясінські, не прочуваючи підступу, не противилися переведенню ревізії, яку перевели оба мужчини в цивільних одягах при асисті третього в однострою поліція. Одно з них називали далі інші начальником. Двох дальших мужчин залишилися на сторожі, а саме один перед верандою дому, другий коло брами. Підчас перешукування креденсу Марія Ясінська, на бажання тих, які переводили ревізію відчинила залізну касетку, що була у креденсі. В цій касеті були долари і золоті.

По ревізії згодний начальник візав обох Ясінських, щоб вибратися на ставищу поліції у Скваряні у справі їх переслухання і висношення справ. Тому обоє Ясінські всіли на бричку разом з двома учасниками нападу і відіхали. По їх відїзді три учасники нападу ввійшли до помешкання Ясінських і забрали звідтіля залізну касетку з грійми, 2 револьвери і портфель з документами Мечислава Ясінського, опісля всіли на фіру і відіхали слідом за бричкою Ясінських у напрямі Скваряні. На гостинці коло фігури св. Анни заїзди з фіри, наказали фірманові вернутись до дому, а самі побігли за бричкою. Коли дігнали бричку з Ясінськими, згодний начальник, який їхав на бричці коло Ясінських зліз з неї і долучився до трьох учасників нападу, з якими порозумівся і після того рушили дальше у напрямі Скваряні. На шосі перед закрутом до Скваряні один з учасників нападу візав Ясінських, щоб дігнали з брички. Коли обоє спротивились, усі напасники почали стріляти до Ясінських і так позбавили їх життя. Фірман Іван Мисийків під загрозю револьвера „начальника“

покинув підчас стрілянини бричку і полуми втік до двора, а коні wraz з бричкою рушили з місця, затрималися щойно недалеко залізничної стації у Скваряній.

„Начальником“ — каже акт обвинувачення — був підс. Качор. По втечі коней, підсудні побігли гостинцем у напрямі Скваряні. Близько села скрутили в ліво, де стрінули нічних вартівників, питаючи їх куди побігли коні. Дійшовши до залізничного шляху пішли у напрямі Красного.

Недалеко Красного підс. Іван Майба забрав від усіх товаришів зброю, лише Кук і Цица задержали при собі револьвери, і разом з п'ятим, невинуваченим дотепер винуватцем пішов у напрямі Красного з наміром дістатися до Острова, де мешкав. Підсудні Качор, Кук і Цица пішли за ними. Кілька хвилин після того, як підсудні розділилися на дві групи, підсудні Качор, Кук і Цица побачили світло електричної ліхтарки і почули кілька стрілів. Вони зорієнтувалися, що Майба з товаришем мусіли попастися на полиціну погоню. Тому швидко побігли до поблизького ліса. Затримавшись хвилину на пасовиську коло Русилова, рішили не вступати ніде до села і чимшвидше вирушили у напрямі гологорських лісів.

СМЕРТЬ ІВАНА МАЙБИ.

У міжчасі Іван Майба разом з товаришем — каже акт обвинувачення — дійсно стрінули полиціа Владислава Скуру, освітивши його ліхтарками, засипали револьверовими стрілами. Полицай став відстрілюватися і в тій взаємній стрілянині Івана Майбу ранено в бедро. Ранений зорієнтувався, що не зможе вжити, вистрілом в уста з револьвера відобрав собі життя. Зате його товариш встиг втечи і досі його полиція не схопила. При вбїтї І. Майби найшли револьвер марки „Наган“ у правій руці, кріс „Манліхер“ з насадженням багнетом 14 набоїв з трьома магазинками ще два револьвери марки „Наган“, автоматичну пістолу з магазином і 5 набоями, 16 набоїв до „Нагана“, одну військову петарду, скіряну течку і скіряний портфель венечської роботи з ріжними документами Мечислава Ясінського.

ВТЕЧА ІНШИХ УЧАСНИКІВ НАПАДУ.

Тимчасом три інші учасники нападу втікали далі. Між Русиловом і Фірецькою отворив підс. Кук залізну касетку, з якої вибрав готівку; коло Новосілок викинув касетку до рову а во. дою. Підс. Цица посилав теж полиціній відзнаки і вкинув їх у ріжних місцях теж до рову, а саме: полиціній шапку, ширяну торбу і нарамесники з нашитими числами. Над райом 7. травня втікачі зустріли на полі між Перегнськом і Новосілками селянина Казимира Квятковського, якого питалися про дорогу до Глини і просили, щоб продав їм децю їсти, але він не мав ніяких харчів. Коло Новосілок заїздили в ліс, де, відпочали кілька годин. Тут перечисляли гроші, яких було 610 доларів і 1200 зол. Гроші розділили між себе менше більше на рівні пайки тому, щоб на випадок арештування одного з них, не відібрали усіх грошей. Коло полудна пішли лісами до села Дуброва до Ярослава Дядиґи, з яким підс. Цица в 1935. і 1936. р. вже годівлю курей. Отже підсудний Качор і Кук залишилися в лісі, а підс. Цица пішов на подвіря Ярослава Дядиґи, де застав його брата Грицька Дядиґу, бо Ярослав поїхав до Золочева. Перед Грицьком підс. Цица завірився, що він з товаришми скриваються перед полицією і втікають до Чехословаччини. Грицько Дядиґа дав їм їсти, а по повороті Тимка Дядиґи з Перемишляни, дозволив їм переночувати в хаті Ярослава Дядиґи. Тогож дня продав Тимко Дядиґа підс. Циці одягу за 80 зол. Ночуючи в хаті, а в день скриваючись у лісі, перебули там Цица і Кук до 10 травня; підс. Качора віддав Грицько Дядиґа 9. травня 1937. р. до залізничної стації Коростенько, звідки він відїхав до Львова.

Ярослав Дядиґа по повороті до дому дня 9. травня 1937. заопікувався підсудними Куком та Цицою, яких ночував і давав їм харчі. Він спалив теж у пекарській печі пазці та скіряний пояс, в яких підс. Цица був перебранний у Белці за полиціа дня 10. травня закупив обом підсудним у Перемишлянах білизну, приладдя до голєння та інші дрібниці за 50 зол. і вечором віддав їх під дальшу опіку підс. Василеві Галапі, який їх заїзв лісами вночі до пресіа Рівне коло Підусиляної. Досвіта 12. травня заїзв їх до хати підс. Івахова, який їх скрив у себе на стріну і вечором дав дальшого провідника якого прїзвиза не вдалося устїйнити. Новий провідник заїзв їх під село Жолбори рогатинського повіту, де вони прибули 15. травня. Тут віддав їх під опіку Софронюві Дякунові, який скривав їх у себе на стріну до 22. травня, коли то їх а-

— Віденські весняні торги будуть відкриті від 13. до 19. березня ц. р. У палаті торгів будуть виставлені, як щороку, останні новості з продукції вибагливих та ужиткових предметів, шкільних виробів, з дзвінчик моди, одяг, мебел, забавок, музичних інструментів, галантерії і виробів віденського та австрійського ремесла. Чужинці матимуть змогу оглянути вистави: технічну, будівельну, дорогову, рільних машин, машинів та споживчу. Учасники дістануть великі пашпортові і залізничні полекції. Візи не треба ні на візд до Австрії ні переїзд через Німеччину, Чехословаччину чи Угорщину.

— Грета Гарбо вийшла заміж? Американська преса запевняє, що відома фільмова артистка Грета Гарбо і Л. Стоковський, відомий диригент симфонічної оркестри з Бостону, взяли таємно шлюб і тепер відбувають пошлюбну подорож по Італії. Л. Стоковський має 51 рік, Грета Гарбо 33 роки. Американські часописи пишуть, що Грета Гарбо задумує покинути екран.

— Рікні вісти. Минулої неділі вчором за-
срито самоходову виставу в Берліні, яку від-
відало 7,819.000 осіб, 39.000 більше ніж мину-
лого року. — На побережжі Норвегії лютує
страшна буря. Німецький кружляк „Кельн“ за-
жадав допомоги, щоб віхати до одного з нор-
веських портів. Внаслідок буревію втопилося
двох членів залоги голяндського корабля „Вра-
денбург“.

— Тета Катерина на відпустці. По приїзді до своєї тесту-мачи, яка постійно мешкає в Радомі, тета заму-тувала її порадами щодо домашнього господарства. Постало на її устах: „Ми в Варшаві робимо не зовсім мажше“. Трапилося, що в часі її присутності мало від-булося велике правня. Пані Катерина вже приготова-лася виголосити довшу промову, про те, як треба пра-ці, але пані Івона попередила її усміхом і словами: „Але-ж тето! Чи дійсно ти вважаєш себе єдиною в краю господинею, що визнається за правни? Можливе, що як там в столиці робите це мажше, одні-криме від нас, інші може і гірше! Та хоч різнилося в багатьох поглядах, так одна є нам спільний. Во всі господині в краю знають, що мило Олень Шіхт є синовієм мила найближчої вкоти.

† Посмертні згадки.

Юлія з Бачинських-Метелля, вдова по парохів Люблинця, померла 1. березня 1938. р. в Люблинці. Похорони відбулися 3. березня. В Іа ПІ

Дописи.

КОЛОМІЯ.

3 відчитової сали. Коломийці мали нагоду почути (14. 11) відчит д-ра Дм. Донцова на тему „Наші традиції XIX віс“. Надісланий відгук д-ро подобирається шкідливо з чужих і різних авторів, відчит мав на цілі переконати численних, у більшості молодих, необачно-випадкових з темою з інших джерел слухачів, що сьогодні міжнародні зв'язки норми не єтима й мо- раль, тільки й виключно сила, яку і треба нам творити спираючись на адоратів традицій нашої дошкі історії. Алеж аргументи президента можна вважати за пере- шкідливі. Алеж добір прикладів подекуди насуває по- шкід сумнів. Чи надр. такого Ігоря Святославича, перш „Слова о полку“, що 1184 р. відмовляється від у- мови з походу вел. князя Святослава кн'язького на по- лонців, а 1185 р. бажаючи відтяти славу перемоги Святослава над половцями, вибирається на них з най- б'їтнішими своїми та своєю невідомою німечить онові термита Святослава й накликає половців на Україн- ну Землю, можна покласти за вразок? Хто знає з іс- торії скільки дика нагорода те п'ятимуше героїство внашому народі, тому такий герой на алмаз руку. Як власної слави не замішувати. Таких неслухняних шкідливих героїв у нашій історії полно, та добрим дном тяжко їх агадати. Від вразливих героїв вимага- ють ще й послугу внашому народі, що до того репрезентував вел. князя Святослава. А саме того з Ігоря не було. Ще й інші заміти висувають слу- хачі за адресу президента (шкода, що він не допускає дискусії на відчиті, потуж би і мал би нагоду може й бачити їх). Ладно чи от коби безперемонне відношен- ня до Драгоманова, який усталити має чимали заслуги в історії української культури і громадського життя президента — колишньому історичному ідеї Мер- кула з ушкод Драгоманова, вони і бач не повинні бути такими, що, як надбавши собі вдового критичного по- шкід, значаю порозривалим факти то зваго то шкідно та ще й переширивши їх. Від ідеологія-тео- ретича, тобто по правді „музних по шкід“, маємо пра- во вимагати нашого, не пристрасного але об'єктивного відношення до передових діячів XIX ст., яким і на- длежало не вважати, що наближає велика війна зробить

З довкани Внд. Спілн. Дію.